

Materiały do poznania entomofauny Polski – Coleoptera

HENRYK SZOŁTYS¹, JANUSZ GRZYWOCZ²

¹Park 9, 42-690 Brynek, e-mail: henryk.szoltys@wp.pl
²ul. Szpitalna 19, 41-711 Ruda Śląska, e-mail: grzywocz.a.j@wp.pl

ABSTRACT. Contribution to the knowledge of beetles (Coleoptera) of the Polish fauna.

The paper presents faunistic data on beetles (Coleoptera) new or rare in Poland, mainly in the Upper Silesia.

KEY WORDS: Insecta, Coleoptera, new records, Upper Silesia, Poland.

WSTĘP

Praca ta zawiera dane faunistyczne dotyczące gatunków chrząszczy, które zdaniem autorów są warte odnotowania. Ich źródłem były odłowienia prowadzone wszelkimi metodami na wielu stanowiskach zlokalizowanych głównie na terenie Górnego Śląska. Bardzo dobre wyniki uzyskano w wyniku prowadzenia na szerszą skalę hodowli.

Materiały dowodowe znajdują się w zbiorach autorów oraz Tadeusza Bziuka.

Autorzy pragną złożyć podziękowania osobom współuczestniczącym w prowadzonych badaniach.

Liczbę egzemplarzy z poszczególnych stanowisk i dat podawano tylko w przypadku, gdy w zbiorze znajduje się więcej niż jeden egzemplarz z tymi samymi danymi. Nomenklaturę i układ systematyczny przyjęto za LÖBL & SMETANA 2003-2013, wraz z późniejszymi zmianami (SOLODOVNIKOV 2012, SMETANA 2013). Kolejność rodzin w wykazie uszeregowano zgodnie z układem systematycznym, a gatunki alfabetycznie. Podział na krainy przyjęto za *Katalogiem fauny Polski*.

W wykazie użyto następujących symboli i skrótów: **AG** – Adam Grzywocz, **AL** – Adam Larysz, **coll.** – kolekcja, **cult.** – hodował, **g.** – góra, **HS** – Henryk Szoltys, **JG** – Janusz Grzywocz, **NG** – Nina Grzywocz, **rez.** – rezerwat, **TB** – Tadeusz Bziuk, * – gatunek nowy dla krainy, / – dekada.

WYKAZ GATUNKÓW

Carabidae, LATREILLE, 1802

Polistichus connexus (GEOFFROY, 1785)

Śląsk Górny: Brynek [CA39], 28.08.2008, leg. HS.

Odłowiony przy świetle. Gatunek umieszczony na Czerwonej liście zwierząt ginących i zagrożonych w Polsce z kategorią EN (PAWŁOWSKI *et al.* 2002) oraz Czerwonej liście chrząszczy (Coleoptera) województwa śląskiego z kategorią DD (GREŃ *et al.* 2012).

Agyrtidae, THOMSON, 1859***Agyrtes castaneus*** (FABRICIUS, 1793)

Wyżyna Krakowsko-Wieluńska: Wola Kalinowska [DA16], 1.05.2010, leg. JG.

Gatunek umieszczony na Czerwonej liście zwierząt ginących i zagrożonych w Polsce z kategorią NT (PAWŁOWSKI *et al.* 2002).

Leiodidae, FLEMING, 1821***Anemadus strigosus strigosus*** (KRAATZ, 1852)

Śląsk Górny: Ruda Śląska-Wirek [CA47], 05-06. 2001, ponad 200 exx., leg. JG.

Wszystkie okazy zostały wysiane z murszu starych, dziuplastych topól i ich najbliższego otoczenia tuż przed wycięciem drzew. Teren został przeznaczony pod zabudowę – stanowisko już nie istnieje. Gatunek umieszczony na Czerwonej liście chrząszczy (Coleoptera) województwa śląskiego z kategorią LC (GREŃ *et al.* 2012).

Staphylinidae, LATREILLE, 1802***Dasycerus sulcatus*** BRONGNIART, 1800

Śląsk Górny: Rudy Raciborskie [CA16], 22.04.2006, 6 exx., leg. JG.

Odłowiony w Rudach Raciborskich ponownie po 150-ciu latach. Upřednio wykazany na podstawie jednego okazu złowionego 30.05.1855 (ROGER, 1856), co do końca XX w. było jedynym stanowiskiem w Polsce. Współcześnie wysiany ze ścioly zalegającej wśród mchów nad brzegiem małego zbiornika wodnego w sąsiedztwie starych dębów i leszczyn. Gatunek umieszczony na Czerwonej liście zwierząt ginących i zagrożonych w Polsce z kategorią CR (PAWŁOWSKI *et al.* 2002) oraz Czerwonej liście chrząszczy (Coleoptera) województwa śląskiego z kategorią VU (GREŃ *et al.* 2012).

Dinothenarus fossor (SCOPOLI, 1771)

Śląsk Górny: Brynek [CA39], 31.08.2001, leg. HS.

Beskid Zachodni: Wisła-Oblaziec [CA40], 30.06.2011; 13.08.2011, leg. HS.

Philonthus spinipes spinipes SHARP, 1874

Śląsk Górny: Czarnocin [CA09], 25.09.2011, liczny, leg. JG; Połomia [CA39], 22.08.2011, leg. HS; Reta Śmiłowicka [CA46], 4.09.1998, 2 exx.; Ruda Śląska-Wirek [CA47], (dwa stanowiska), 1990-2011, liczny, leg. JG.

Na Górnym Śląsku notowany do tej pory z jednego stanowiska (MELKE & GRZYWOCZ 2002), obecnie coraz szerzej rozmieszczony.

Quedius (Velleius) dilatatus (FABRICIUS, 1787)

Śląsk Górny: Brynek [CA39], 26.07.2005; 16.08.2005; 19.07.2011, obserwacja przy świetle, leg. HS.

Gatunek rzadko obserwowany, prawnie chroniony, umieszczony na Czerwonej liście zwierząt ginących i zagrożonych w Polsce z kategorią VU (PAWŁOWSKI *et al.* 2002) oraz Czerwonej liście chrząszczy (Coleoptera) województwa śląskiego z kategorią VU (GREŃ *et al.* 2012).

Lucanidae, LATREILLE, 1804***Aesalus scarabaeoides scarabaeoides*** (PANZER, 1793)

Śląsk Górny: Las Murckowski [CA66], 21.06.2006; 13.06.2011, obserwacja JG.

Kilka okazów było obserwowanych podczas odłowów motyli nocnych przy świetle, w lesie na pd-zach. od starej części rezerwatu.

Uwaga! Gatunek prawnie chroniony, łatwy do pomylenia na ekranie z okazami gatunku *Trox scaber* (LINNAEUS, 1767) (Trogidae), które często lecą do światła w ciepłe wieczory. Gatunek umieszczony na Czerwonej liście zwierząt ginących i zagrożonych w Polsce z kategorią EN (PAWŁOWSKI *et al.* 2002).

Scarabaeidae, LATREILLE, 1802

Aphodius contaminatus (HERBST, 1783)

Śląsk Górny: Ornontowice [CA46], 10.09.1995; Reta Śmiłowicka [CA46], 11.09.1995, liczny; 4.09.1998, liczny; Ruda Śląska-Wirek [CA47], 5.10.2002, leg. JG.

Aphodius scrutator (HERBST, 1789)

*Śląsk Górny: Połomia [CA39], 20.08.2011, leg. HS.

Znaleziony w ekskrementach konia. Gatunek nowy dla krainy, umieszczony na Czerwonej liście zwierząt ginących i zagrożonych w Polsce z kategorią LC (PAWŁOWSKI *et al.* 2002).

Diastictus vulneratus (STURM, 1805)

Wyżyna Krakowsko-Wieluńska: Bukowno [CA96], 10.05.1998, leg. JG.

Gatunek umieszczony na Czerwonej liście zwierząt ginących i zagrożonych w Polsce z kategorią EN (PAWŁOWSKI *et al.* 2002).

Euheptaulacus villosus (GYLLENHAL, 1806)

Śląsk Górny: Brzękowice-Wał [CA68], 19.06.2002, leg. JG.

Odłowiony w czerepak, wieczorem na ksero termie. Gatunek umieszczony na Czerwonej liście zwierząt ginących i zagrożonych w Polsce z kategorią EN (PAWŁOWSKI *et al.* 2002) oraz Czerwonej liście chrząszczy (Coleoptera) województwa śląskiego z kategorią EN (GREŃ *et al.* 2012).

Hoplia philanthus philanthus (FÜESSLY, 1775)

Śląsk Górny: Ruda Śląska-Wirek [CA47], 10.07.1993, 4 exx., leg. JG;

*Wyżyna Krakowsko-Wieluńska: Zwierzyniec [CB44], 2.07.1993, liczny, leg. HS, JG. Gatunek nowy dla Wyżyny Krakowsko-Wieluńskiej, umieszczony na Czerwonej liście chrząszczy (Coleoptera) województwa śląskiego z kategorią DD (GREŃ *et al.* 2012).

Oxythyrea funesta (PODA VON NEUHAUS, 1761)

Śląsk Górny: Jamna [CA56], 15-16.08.2001, liczny, 31.07.2004, 9 exx.; Kończyce [CA47], 23.06.2005; Mikołów-Mokre [CA46], 5.06.2010, 2 exx.; Ruda Śląska-Wirek [CA47], 06-08.2005-2010, liczny, leg. JG.

Wyżyna Krakowsko-Wieluńska: Wierzchowie [DA16], 27.07.2005, leg. JG.

Beskid Zachodni: Brenna [CA50], 3/07.2005, 14 exx., leg. JG.

Buprestidae, LEACH, 1815

Agrilus auricollis auricollis KIESENWETTER, 1857

*Śląsk Górny: Brynek [CA39], 06.2001, cult., leg. HS, coll. JG.

Wychodowany z gałęzi wiązu. Gatunek nowy dla krainy.

Anthaxia manca (LINNAEUS, 1767)

Śląsk Górny: Brynek [CA39], 24.04.1999, cult., leg. HS, coll. JG.

Wychodowany z wiązu. Gatunek umieszczony na Czerwonej liście chrząszczy (Coleoptera) województwa śląskiego z kategorią VU (GREŃ *et al.* 2012).

Coraebus rubi (LINNAEUS, 1767)

***Bieszczady**: Rabe [EV86], 26.07.1969, leg. Z. Śliwiński, coll. JG.

Okaz pochodzi ze zbiorów Mieczysława Lessaera. Gatunek nowy dla krainy, umieszczony na Czerwonej liście zwierząt ginących i zagrożonych w Polsce z kategorią DD (PAWŁOWSKI *et al.* 2002).

Phaenops formaneki formaneki JAKOBSON, 1913

***Śląsk Górny**: Boruszowice [CA49], 14.07.1999, 2 exx., leg. HS; Katowice [CA57], 3.07.1980, leg. HS, coll. JG; Pusta Kuźnica [CB30], 2/08.2011, 6 exx., leg. TB, coll. TB, JG; Tworóg [CB30], 16.07.1999, leg. HS.

Gatunek nowy dla krainy.

Trachys fragariae BRISOUT de BARNEVILLE, 1874

Śląsk Górny: Ligota Dolna [BA99], 5.07.2009; Żyrowa [BA99], 3.05.2002, leg. JG.

Beskid Zachodni: Wisła-Oblaziec [CA40], 26.08.2011, leg. HS.

Eucnemidae, ESCHSCHOLTZ, 1829***Dromaeolus barnabita*** (A. VILLA et J.B. VILLA, 1838)

***Śląsk Górny**: Babice [CA06], 23.06.2011; oraz reszta z hodowli, 25.06.; 27.06.; 14.07.; 16.07.; 17.07.2011, leg. JG; Kochłowice [CA56], 2004, 2 exx., cult. TB, coll. JG; Ruda Śląska-Wirek [CA47], 16.06.2011, cult., leg. JG.

Z okolic Kochłowic wyhodowany z gałęzi dębu zasiedlonych przez *Xylotrechus antilope* (SCHÖNH.) (Cerambycidae), w Rudzie Śląskiej-Wirku z gałęzi starej czereśni. Materiałem lęgowym z Babic była gałąź buka współzasiedlona przez *Oligomerus brunneus* (OLIV.) (Ptinidae). Gatunek nowy dla krainy, umieszczony na Czerwonej liście chrząszczy (Coleoptera) województwa śląskiego z kategorią DD (GREŃ *et al.* 2012).

Hylis foveicollis (C.G. THOMSON, 1874)

***Śląsk Górny**: Babice [CA06], 23.06.2011; Jamna [CA56], 31.07.2004; Ruda Śląska-Wirek [CA47], 8.07.2003, leg. JG.

Beskid Zachodni: Wisła-Czarne [CV59], 12.08.1996, leg. HS.

W Rudzie Śląskiej-Wirku odłowiony u podnóża starej czereśni w przydomowym ogrodzie, w Jamnie złapany w locie późnym popołudniem w drzewostanie liściastym ze sporą ilością zalegającego posuszu a w Babicach do czerpaka w takich samych warunkach.

Gatunek nowy dla Górnego Śląska.

Microrhagus lepidus (ROSENHAUER, 1847)

Śląsk Górny: Las Murckowski [CA66], 26.06.2005; 15.06.2006; Mikołów-Mokre, Fiołkowa Góra [CA46], 1/05-1/06.2011, liczny; Mikołów-Mokre, park [CA46], 21.05.2011; Ruda Śląska-Wirek [CA47], 3/05-1/06.2011, liczny, leg. JG.

W Lesie Murckowskim odłowiony dwukrotnie na czerpak wśród roślinności runa pod okapem drzewostanu z przewagą buka. Na Fiołkowej Górze znaleziony w stojącym, biało butwiejącym pniu głogu na wysokości ok.2 m. (7.05 gotowe do wylotu imagines oraz poczwarki). Ostatnie okazy nadlatujące na pień były obserwowane w pierwszej dekadzie czerwca. W parku w Mokrem został wysiany jeden okaz z dziuplastego pnia starej wierzby, a w Rudzie Śląskiej-Wirku liczna populacja wykryta została w przydomowym ogrodzie w leżących na ziemi biało butwiejących kłodach śliwy i wiśni (6 lat po ścięciu). Okazy były wydobywane bezpośrednio z kłód, jak też łowione na nich i roślinności zielnej wokół, począwszy od wczesnych godzin popołudniowych aż do zachodu słońca, w dni ciepłe i bezwietrzne. Gatunek umieszczony na Czerwonej liście zwierząt ginących

i zagrożonych w Polsce z kategorią DD (PAWŁOWSKI *et al.* 2002) oraz Czerwonej liście chrząszczy (Coleoptera) województwa śląskiego z kategorią DD (GREŃ *et al.* 2012).

Xylophilus testaceus (HERBST, 1806)

***Śląsk Zachodni:** Ustroń [CA41], 1.07.2005, leg. HS.
Gatunek nowy dla krainy.

Throscidae, LAPORTE, 1840

Trixagus atticus REITTER, 1921

***Śląsk Górny:** Brynek [CA39], 10.07.1994, leg. HS.
Gatunek nowy dla krainy. W Polsce znany tylko z Poznania (KLEJDYSZ *et al.* 2010).

Trixagus duvalii (BONVOULOIR, 1859)

***Śląsk Górny:** Brynek [CA39], 5.06.2007, leg. HS; Ruda Śląska-Wirek [CA47], 30.05.2005, leg. JG.
Gatunek nowy dla krainy, umieszczony na Czerwonej liście zwierząt ginących i zagrożonych w Polsce z kategorią DD (PAWŁOWSKI *et al.* 2002).

Trixagus leseigneuri MUONA, 2002

***Śląsk Górny:** Brynek [CA39], 16.05.1996; 18.08.2011, leg. HS.
Gatunek nowy dla krainy. W Polsce znany tylko z Niziny Wielkopolsko-Kujawskiej (PRZEWOŻNY 2011).

Elateridae, LEACH, 1815

Stenagostus rhombeus (A.G. OLIVIER, 1790)

Śląsk Górny: Las Murckowski [CA66], 12.07.2010, 6 exx.; 21.07.2010, leg. JG.
Wszystkie okazy odłowione przy świetle w drzewostanie na pd-zach od starej części rezerwatu.
Gatunek umieszczony na Czerwonej liście zwierząt ginących i zagrożonych w Polsce z kategorią CR (PAWŁOWSKI *et al.* 2002) oraz Czerwonej liście chrząszczy (Coleoptera) województwa śląskiego z kategorią CR (GREŃ *et al.* 2012).

Drilidae, BLANCHARD, 1845

Drilus concolor AHRENS, 1812

Śląsk Górny: Ligota Dolna [BA99], 5.07.2010; Strzyżowice [CA68], 11.06.2006, leg. JG;
Gatunek umieszczony na Czerwonej liście zwierząt ginących i zagrożonych w Polsce z kategorią DD (PAWŁOWSKI *et al.* 2002).

Derodontidae, LECONTE, 1861

Laricobius erichsoni ROSENHAUER, 1846

***Śląsk Górny:** Borowa Wieś [CA46], 9.05.2004; Ruda Śląska, Lasy Bielszowskie [CA47], 20.04.1995, leg. JG.
Znalezione w pułapce feromonowej oraz strząśnięty z gałęzi modrzewia.
Gatunek nowy dla krainy, umieszczony na Czerwonej liście chrząszczy (Coleoptera) województwa śląskiego z kategorią DD (GREŃ *et al.* 2012).

Dermestidae, LATREILLE, 1804

Anthrenus olgae KALÍK, 1946

***Śląsk Górny:** Ruda Śląska-Wirek [CA47], (dwa stanowiska), 1995-2010, ponad 20 exx., leg. JG.

Łowiony w budynkach mieszkalnych i w ich otoczeniu, przeważnie wiosną.
Gatunek nowy dla krainy.

Dermestes ater DE GEER, 1774

***Śląsk Górny**: Ruda Śląska-Wirek [CA47], 7.05.1997, leg. JG.
W budynku mieszkalnym. Gatunek nowy dla krainy.

Dermestes bicolor bicolor FABRICIUS, 1781

***Śląsk Górny**: Ruda Śląska-Wirek [CA47], 27.04.2006, leg. JG.
W budynku mieszkalnym. Gatunek nowy dla krainy.

Ptinidae, LATREILLE, 1802

Anitya rubens (J.J. HOFFMANN, 1803)

***Śląsk Górny**: okolice Koszęcina [CB40], 2009, 2 exx., cult., leg. JG; Połomia [CA39],
22.08.2000, 4 exx., leg. HS.

Wybrane i wyhodowane z czerwonego próchna dębu. Gatunek nowy dla krainy, umieszczony
na Czerwonej liście chrząszczy (Coleoptera) województwa śląskiego z kategorią VU
(GREŃ *et al.* 2012).

Caenocara affine (STURM, 1837)

Śląsk Górny: Cieszowa [CB41], 30.08.1986, leg. HS.

Gatunek umieszczony na Czerwonej liście chrząszczy (Coleoptera) województwa śląskiego
z kategorią RE? (GREŃ *et al.* 2012).

Caenocara bovistae (J.J. HOFFMANN, 1803)

Śląsk Górny: Ruda Śląska-Wirek [CA47], 27.07.1999, leg. JG.

Gatunek umieszczony na Czerwonej liście chrząszczy (Coleoptera) województwa śląskiego
z kategorią VU (GREŃ *et al.* 2012).

Caenocara subglobosum (MULSANT *et* REY, 1864)

***Śląsk Górny**: Ruda Śląska, Lasy Halembkie [CA46], 21.06.2000, leg. JG.

Złowiony w locie wieczorem. Gatunek nowy dla krainy.

Dorcatoma setosella setosella MULSANT *et* REY, 1864

***Śląsk Górny**: Czarnocin [CA09], 26.05.2005, 15 exx.; 06.2006-07.2008 liczne okazy
z hodowli; Las Murckowski [CA66], 16.06.2006; 21.06.2006, 2 exx. (przy świetle);
12.07.2010, (przy świetle); 06-07.2011 bardzo liczny z hodowli, leg. JG.

Pierwsze okazy zostały wysiane w Czarnocinie ze starych, zmurszałych hub na martwych
bukach. Z pobranego materiału hodowlanego wylęgały się chrząszcze w ciągu trzech
następnych lat. Gatunkami towarzyszącymi były *Dorcatoma robusta* STRAND oraz *Neomida
haemorrhoidalis* (F.) (Tenebrionidae). W Lesie Murckowskim łowiony „na upatrzonego”
i do światła. Z kilku małych hub pozyskanych w 04.2009 na kłodzie martwego buka udało
się wyhodować dużą serię okazów dopiero w roku 2011 (w roku 2010 nie wylęgła się ani
jeden okaz). Gatunek nowy dla krainy.

Hemicoelus costatus (ARAGONA, 1830)

***Śląsk Górny**: Las Murckowski [CA66], 3.05.2001, 2 exx. leg. JG.

Strząśnięte do siatki z suchej, zwisającej gałęzi buka w godz. popołudniowych (drzewostan na
pd.-zach. od starej części rezerwatu). Gatunek nowy dla krainy.

Mesocoelopus niger (P.W.J. MÜLLER, 1821)

Śląsk Dolny: Głogówek [YR08], 06.2010, 4 exx., cult., leg. HS.

*Śląsk Górny: Brynek [CA39], 06.2011, 3 exx., cult., leg. HS; rez. Łęczczok [CA05], 9.07.2006, leg. HS; Rudy Raciborskie [CA16], od 12.06.2005 (odłów, obserwacja i hodowla dużej ilości okazów), leg. JG; Żyrowa [BA99], 07.2006, 3 exx., cult., leg. JG.

Gatunek wykryty 12.06.2005 na starych pnączach bluszczu *Hedera helix* (L.) obrastających suchy pień wiązu, stojący na parkingu w parku naprzeciw Opactwa Cystersów. W końcu lipca obserwowano ostatnie okazy, po czym pobrano do hodowli odcinek ok. 2,5 m pieńka bluszczu. Niedługo potem martwy wiąz wraz z bluszczem zostały usunięte z uwagi na poszerzenie parkingu jak i zapewne ze względów bezpieczeństwa. Intensywne poszukiwania kolejnych lęgówisk w Rudach Raciborskich na razie nie dały rezultatów pomimo obfitości występowania bluszczu w okolicy. Hodowla gatunku trwa z dużym powodzeniem do chwili obecnej – kolejne pokolenia rozwijają się w tym samym materiale lęgowym. W Żyrowej również wyhodowany z bluszczu pozyskanego w starym parku. Okazy z Brynka i Głogówka wyhodowano z martwych pędów grubości ołówka.

Gatunek nowy dla Górnego Śląska, umieszczony na Czerwonej liście zwierząt ginących i zagrożonych w Polsce z kategorią DD (PAWŁOWSKI *et al.* 2002) oraz Czerwonej liście chrząszczy (Coleoptera) województwa śląskiego z kategorią VU (GREŃ *et al.* 2012).

Lymexylidae, FLEMING, 1821**Elateroides flabellicornis** (D.H. SCHNEIDER, 1791)

*Śląsk Górny: okolice Tworoga [CA49], 04.2011, cult., leg., coll. TB.

Okaz wyhodowany z kłody świerka. Gatunek nowy dla krainy, umieszczony na Czerwonej liście chrząszczy (Coleoptera) województwa śląskiego z kategorią EN (GREŃ *et al.* 2012).

Dasytidae, LAPORTE, 1840**Trichoceble memnonia** (KIESENWETTER, 1861)

*Śląsk Górny: Brynek [CA39], 1.08.1999, leg. HS.

Gatunek nowy dla krainy.

Malachiidae, FLEMING, 1821**Cerapheles terminatus** (MÉNÉTRIÉS, 1832)

*Pobrzeże Bałtyku: Międzyzdroje [VV67], 26.05.2003, leg. HS.

Śląsk Górny: Borowa Wieś [CA46], 22.05.2005, leg. JG.

Gatunek będący w ekspansji, wykazany do tej pory z pięciu krain (RUTA *et al.* 2011b). Nowy dla Pobrzeża Bałtyku.

Hypebaeus flavipes (FABRICIUS, 1787)

Śląsk Dolny: Głogówek [YR08], 4.06.1995; 10-11.06.1995, 3 exx.; 30.06.1995, leg. JG (det. A. Kuśka).

Troglops albicans (LINNAEUS, 1767)

Śląsk Dolny: Głogówek [YR08], 19.06.1997, leg. JG (det. A. Kuśka).

Monotomidae, LAPORTE, 1840**Monotoma angusticollis** (GYLLENHAL, 1827)

*Śląsk Górny: Brynek [CA39], 8.11.2003, 2 exx.; 20.11.2003, 12 exx., leg. HS; Cieszowa

[CB41], 12.02.2005, 29 exx., leg. A. Rimpler, coll. HS; Kamienica [CB51], 18.11.2004, 2 exx., leg. D. Maruszczczyk, coll. HS; Las Murckowski [CA66], 11.11.2004, 5 exx.; Ruda Śląska, Lasy Halembskie [CA46], 7.07.2001, 2 exx.; 31.10.2004, 3 exx., leg. JG; Stare Tarnowice [CA48], 16.11.2003, 9 exx.; Tworóg [CB30], 17.10.2004, leg. HS.

*Wyżyna Małopolska: Gawłów [CB67], 20.12.2003, 12 exx.; 3.05.2005, 8 exx., leg. HS.
Gatunek nowy dla krain.

Monotoma conicollis CHEVROLAT, 1837

Śląsk Górny: Brynek [CA39], 8.11.2003, leg. HS; Cieszowa [CB41], 12.02.2005, 12 exx.; Droniowice [CB41], 12.02.2005, leg. A. Rimpler, coll. HS; Kamienica [CB51], 18.11.2004, 3 exx., leg. D. Maruszczczyk, coll. HS; Las Murckowski [CA66], 11.11.2004; 25.03.2006, liczny, leg. JG; Mikołowska [CB40], 30.12.2004, 8 exx., leg. HS; Ruda Śląska, Lasy Halembskie [CA46], 25.05.1995, 17.02.2002, leg. JG; Stare Tarnowice [CA48], 16.11.2003, 26 exx.; Tworóg [CB30], 17.10.2004, 3 exx., leg. HS.

*Wyżyna Małopolska: Gawłów [CB67], 15.11.2003, 4 exx.; 20.12.2003, 22 exx., leg. HS.
Gatunek nowy dla Wyżyny Małopolskiej.

Rhizophagus aeneus RICHTER, 1820

Śląsk Górny: Brynek [CA39], 20.04.1996, leg. HS; Góra Świętej Anny [BA99], 1.05.2002, leg. JG; rez. Łęczczok [CA05], 19.05.2011, 3 exx., leg. HS; Ruda Śląska-Halemba, osadniki [CA46], 19.04.2000, leg. JG; Stare Tarnowice [CA48], 24.08.2001, leg. HS.

Gatunek umieszczony na Czerwonej liście zwierząt ginących i zagrożonych w Polsce z kategorią EN (PAWŁOWSKI *et al.* 2002) oraz Czerwonej liście chrząszczy (Coleoptera) województwa śląskiego z kategorią EN (GREŃ *et al.* 2012).

Rhizophagus perforatus ERICHSON, 1845

*Śląsk Górny: Kietrz [BA84], 1.05.1999, 7 exx.; Mikołów-Mokre [CA46], 28.05.1999; Ruda Śląska, Lasy Bielszowskie [CA47], 18.04.2000; 27.05.2000, leg. JG.

Gatunek nowy dla krainy.

Laemophloeidae, GANGLBAUER, 1899

Lathropus sepicola (P.W.J. MÜLLER, 1821)

*Śląsk Górny: Brynek [CA39], 04.2004, cult., leg. HS.

Gatunek nowy dla krainy, umieszczony na Czerwonej liście chrząszczy (Coleoptera) województwa śląskiego z kategorią LC (GREŃ *et al.* 2012).

Notolaemus castaneus (ERICHSON, 1845)

Śląsk Górny: Borowa Wieś [CA46], 1/06.2006, cult., leg. JG.

Wyhodowany z gałęzi dębu z *Grammoptera abdominalis* (STEPHENS, 1831) (Cerambycidae).

Gatunek umieszczony na Czerwonej liście chrząszczy (Coleoptera) województwa śląskiego z kategorią DD (GREŃ *et al.* 2012).

Erotylidae, LATREILLE, 1802

Cryptophilus integer (HEER, 1841)

*Śląsk Górny: Brynek [CA39], 3.07.2013, leg. HS; 4.08.2013, leg. HS, coll. JG.

Obydwa okazy odłowiono przy świetle. Gatunek nowy dla krainy. Z Polski wykazany tylko z Włocławka na Nizinie Wielkopolsko-Kujawskiej (RUTA *et al.* 2011).

Triplax rufipes (FABRICIUS, 1781)

*Śląsk Górny: Segiet [CA38, 48], 4.06.2011, liczny, leg. JG; Stare Tarnowice [CA48],

5.05.2007, 7 exx.; 27.04.2009, 10 exx.; 21.08.2011; 18.09.2012, leg. HS; Żyrowa [BA99], 2.08.2002; 4.08.2002, 2 exx., leg. JG.

Okazy były łowione i obserwowane w grzybach porastających powalone kłody bukowe.

Gatunkami towarzyszącymi były *Triplax russica* (L.) i *T. aenea* (SCHALL.).

Gatunek nowy dla krainy.

Biphyllidae, LeCONTE, 1861

Diplocoelus fagi (CHEVROLAT, 1837)

Śląsk Górny: Las Murckowski [CA66], 27.05.2001, 3 exx.; 21.06.2006; 12.07.2010, leg. JG; 25.04.2009, leg. HS; rez. Segiet [CA48], 8.05.2010, leg. HS.

Część okazów odłowiono przy świetle. Gatunek umieszczony na Czerwonej liście zwierząt ginących i zagrożonych w Polsce z kategorią DD (PAWŁOWSKI *et al.* 2002) oraz Czerwonej liście chrząszczy (Coleoptera) województwa śląskiego z kategorią DD (GREŃ *et al.* 2012).

Cerylonidae, BILLBERG, 1820

Cerylon deplanatum GYLLENHAL, 1827

Śląsk Górny: Mikołów-Mokre [CA46], 28.05.1999, 5 exx.; Mikołów-Mokre, Fiołkowa Góra [CA46], 28.02.1999, ponad 60 exx.; Ruda Śląska, Lasy Bielszowskie [CA47], 3.06.2000; Ruda Śląska-Wirek [CA47], (3 stanowiska), 16.05.2001; 11.05.2006, 5 exx.; 6.06.2011, 2 exx., leg. JG.

Pod korą topól lub w ich pobliżu.

Philothermus evanescens (REITTER, 1876)

*Śląsk Górny: Jamna [CA56], 7.07.2001; Las Murckowski [CA66], 27.05.2001, 35 exx.; 2.06.2001, 2 exx.; 16.06.2001, 4 exx.; 5.08.2003, 2 exx., leg. JG; rez. Las Murckowski [CA66], 14.05.2001; 2.08.2001, 2 exx.; 11.09.2004; 18.09.2004, 3 exx., leg. HS.

Łowiony pod korą i w białym murszu kłód bukowych i dębowych. Gatunek nowy dla krainy. Niezmiernie rzadki relikwit lasów pierwotnych, umieszczony na Czerwonej liście chrząszczy (Coleoptera) województwa śląskiego z kategorią DD (GREŃ *et al.* 2012), na podstawie informacji ustnej od autorów.

Endomychidae, LEACH, 1815

Holoparamesus caularum (AUBÉ, 1843)

Śląsk Górny: Kietrz, Gipsowa Góra [BA84], 27.06.1999, 7 exx.; Jamna [CA56], 5.09.1999; Olszowa [CA09], 23.04.2006, leg. JG.

Na Gipsowej Górze i Jamnie wysiany z suchego obornika, w Olszowej odłowiony pod korą klonu. W Polsce notowany na podstawie starych danych, jedynie z dwóch stanowisk na Górnym i Dolnym Śląsku (BURAKOWSKI *et al.* 1986).

Symbiotes gibberosus (P.H. LUCAS, 1846)

Nizina Wielkopolsko-Kujawska: Poznań, cytadela [XU30], 12.07.2008, 3 exx., leg. HS.

Śląsk Dolny: Głogówek [YR08], 18.07.1998; 25.04.1999, 2 exx.; 21.08.2005, leg. JG.

*Śląsk Górny: Babice [CA06], 23.06.2011, 2 exx.; Ruda Śląska-Wirek [CA47], 23.05.2011, leg. JG.

Bardzo rzadki gatunek, znany z Dolnego Śląska i Sudetów Zachodnich (BURAKOWSKI *et al.* 1986), ostatnio wykazany z Niziny Wielkopolsko-Kujawskiej (JAŁOZYŃSKI & KONWERSKI 2005; PRZEWOŻNY 2013). Nowy dla Górnego Śląska, umieszczony na Czerwonej liście zwierząt ginących i zagrożonych w Polsce z kategorią DD (PAWŁOWSKI *et al.* 2002).

Coccinellidae, LATREILLE, 1807***Clitostethus arcuatus*** (P. ROSSI, 1794)

Śląsk Górny: Szczedrzyk [BB92], 25.07.2010, 6 exx., leg. AG et JG, coll. JG.

Łowiony w czerpak. Jest to drugie stanowisko na Górnym Śląsku, uprzednio wykazany z Kluczborka (KRÓLIK 2006).

Mycetophagidae, LEACH, 1815***Litargus balteatus*** LECONTE, 1856

Śląsk Górny: Brynek [CA39], 2.11.2001, leg. HS.

Gatunek utrzymuje się na tym stanowisku, poprzedni okaz złowiono w 1995 r. (GRZYWOCZ & SZOLTYS 1997).

Mycetophagus ater (REITTER, 1879)

Śląsk Górny: Brada, Góra Wawrzyńca [CA45,46], 11.09.2005; 22.07.2010, 2 exx., ad lucem; Las Murckowski [CA66], 16.06.2005, 8 exx.; 28.06.2005; 25.07.2005; 4.07.2010 26 exx.; 21.07.2010; Segiet [CA38,48], 4.06.2011, leg. JG. Stare Tarnowice [CA48], 5.05.2007; 21.08.2011, leg. HS.

Gatunek będący w ekspansji, ostatnio wykazany z 9. Krain (BYK *et al.* 2006; BOROWSKI 2007; BYK 2007; SZOLTYS 2009; RUTA *et al.* 2012; BOROWSKI *et al.* 2013). Odławiany głównie pod luźną korą i na grzybach porastających powalone pnie buków. Umieszczony na Czerwonej liście zwierząt ginących i zagrożonych w Polsce z kategorią EN (PAWŁOWSKI *et al.* 2002) oraz Czerwonej liście chrząszczy (Coleoptera) województwa śląskiego z kategorią EN (GREŃ *et al.* 2012).

Typhaea haagi REITTER, 1874 (= *Typhaea decipiens* LOHSE, 1989)

Śląsk Górny: Paniowy [CA46], 5.09.2011, 84 exx., leg. JG.

Drugie stanowisko na Górnym Śląsku, ponownie znalezione w spleśniałym zbożu (MELKE & GRZYWOCZ 2003).

Melandryidae, LEACH, 1815***Anisoxya fuscula*** (ILLIGER, 1798)

*Śląsk Górny: Borowa Wieś [CA46], 06-07.2006-2007, 13 exx., cult., leg. JG; Brynek [CA39], 28.07.2005, leg. HS; Jamna [CA56], 22.06.1992, leg. JG; Kochłowice [CA56], 2005, cult., leg. TB, coll. JG; Mikołów-Mokre [CA46], 20.06.2006, 8 exx.; Paniowy [CA46], 06-07.2005-2006, 10 exx., cult.; Ruda Śląska-Wirek [CA47], (2 stanowiska), 23.08.2002; 06-07.2006-2007, 9 exx., cult.; Rudy Raciborskie [CA16], 06-07.2005-2006, 4 exx., cult., leg. JG.

Hodowany z gałęzi dębu, wiązu i grabu. Gatunek nowy dla krainy, umieszczony na Czerwonej liście zwierząt ginących i zagrożonych w Polsce z kategorią DD (PAWŁOWSKI *et al.* 2002).

Hypulus quercinus (QUENSEL, 1790)

Śląsk Górny: Baranowice [CA34], 11.05.2009, leg. JG; Miedary [CA39], 22.04.2007, 3 exx.; 3.05.2007, leg. HS.

Znajdowany w dziuplach dębów, pod kawałkami próchna. Gatunek umieszczony na Czerwonej liście chrząszczy (Coleoptera) województwa śląskiego z kategorią DD (GREŃ *et al.* 2012).

Phloiotrya rufipes (GYLLENHAL, 1810)

Śląsk Górny: Las Murckowski [CA66], 06-07.2010, kilkadziesiąt exx., cult., leg. JG.

Beskid Zachodni: góra Tuł [CA30], 06-07.1997, 4 exx., cult., leg. JG.

Hodowany z leszczyny. Gatunek umieszczony na Czerwonej liście chrząszczy (Coleoptera) województwa śląskiego z kategorią DD (GREŃ *et al.* 2012).

Wanachia triguttata (GYLLENHAL, 1810)

Śląsk Górny: Brynek [CA39], 28.07.2005; 21.06.2013; 22.06.2013, leg. HS; Kochłowice [CA56], 2004, 6 exx., 2005, 2 exx., cult. TB, coll. JG.

Gatunek umieszczony na Czerwonej liście chrząszczy (Coleoptera) województwa śląskiego z kategorią LC (GREŃ *et al.* 2012).

Zopheridae, SOLIER, 1834

Orthocerus clavicornis (LINNAEUS, 1758)

Śląsk Górny: Ruda Śląska-Bielszowice [CA47], 3.06.2004, 2 exx., leg. JG.

Wyczerpakowany wieczorem na stoku rekultywowanej hałdy. Gatunek umieszczony na Czerwonej liście chrząszczy (Coleoptera) województwa śląskiego z kategorią DD (GREŃ *et al.* 2012).

Pycnomerus terebrans (A.G. OLIVIER, 1790)

Śląsk Dolny: Głogówek [YR08], 8.09.2002, leg. JG;

Śląsk Górny: Babice [CA06], 9.07.2006, 2 exx.; Baranowice [CA34], 10.05.2009, leg. JG.

Gatunek uznawany za relikwit lasów pierwotnych, umieszczony na Czerwonej liście zwierząt ginących i zagrożonych w Polsce z kategorią EN (PAWŁOWSKI *et al.* 2002) oraz Czerwonej liście chrząszczy (Coleoptera) województwa śląskiego z kategorią EN (GREŃ *et al.* 2012).

Tenebrionidae, LATREILLE, 1802

Hymenalia rufipes (FABRICIUS, 1792)

Śląsk Górny: Ligota Dolna [BA99], 5.07.2009, 3 exx., leg. JG.

Wyżyna Małopolska: Skowronno [DA69], 17.06.1995, leg. HS.

W Ligocie Dolnej odłowiony w czepak na stanowisku kserotermicznym w ciągu dnia przed burzą. Gatunek umieszczony na Czerwonej liście chrząszczy (Coleoptera) województwa śląskiego z kategorią DD (GREŃ *et al.* 2012).

Latheticus oryzae WATERHOUSE, 1880

*Śląsk Górny: Borowa Wieś [CA47], (okolice), 27.07.2006, leg. JG; Grabówka [CA07], 14.07.2010, 2 exx., leg. HS, leg. JG.

Odłowiony w locie przed wieczorem w terenie z dala od zabudowań oraz na obszarze piaszczyn przy świetle. Ostatnio wykazany z Poznania (BUNALSKI *et al.* 2011). Nie jest wykluczone, że występuje już w Polsce trwale poza środowiskami synantropijnymi.

Gatunek nowy dla krainy.

Myrmexenus subterraneus CHEVROLAT, 1835

Śląsk Górny: Pusta Kuźnica [CB30], 7.02.2004, 10 exx., leg. HS.

Wysiany z mrowiska *Formica pratensis* RETZIUS.

Myrmexenus vaporariorum GUÉRIN-MÉNEVILLE, 1843

*Śląsk Górny: Ruda Śląska „Nowy Świat” [CA47], 11-12.09.2006, liczny; Ruda Śląska-Wirek [CA47], 6.06.2011, leg. JG.

Znalezione w stercie wilgotnych, fermentujących trocin oraz w przydomowym ogrodzie. Gatunek nowy dla krainy.

Prostomidae, J. THOMSON, 1859***Prostomis mandibularis* (FABRICIUS, 1801)**

Śląsk Górny: Babice [CA06], 23.06.2011, liczny, leg. JG.

Liczna populacja została znaleziona w niezbyt grubej, czerwono butwiejącej kłodzie dębu. Gatunek rzadko łowiony, uznawany za relikwist lasów pierwotnych. Ostatnio wykazany z okolic Kluczborka (KRÓLIK & SZAFRANIEC 2003). Umieszczony na Czerwonej liście zwierząt ginących i zagrożonych w Polsce z kategorią VU (PAWŁOWSKI *et al.* 2002) oraz Czerwonej liście chrząszczy (Coleoptera) województwa śląskiego z kategorią VU (GREŃ *et al.* 2012).

Oedemeridae, LATREILLE, 1810***Nacerdes melanura* (LINNAEUS, 1758)**

Pobrzeże Bałtyku: Rozewie [CF27], 8.06.1975, leg. HS; Ustronie Morskie [WA40], 10.08.1996, leg. K. Karwowski, coll. HS.

***Śląsk Górny:** Bytom-Szombierki [CA47], 3.06.1993, leg. JG; 3.08.1995, leg. HS; Ruda Śląska-Bykownina [CA47], 9.06.2009; Ruda Śląska-Wirek [CA47], 10.06.2010, leg. JG.

Gatunek nowy dla Górnego Śląska, umieszczony na Czerwonej liście chrząszczy (Coleoptera) województwa śląskiego z kategorią DD (GREŃ *et al.* 2012).

Anthicidae, LATREILLE, 1819***Anthicus bimaculatus* (ILLIGER, 1801)**

Pobrzeże Bałtyku: Jastarnia [CF46], 24.05.1994, 3 exx., leg. HS.

***Śląsk Górny:** Grabówka [CA07], 21.07.1998, 3 exx., ad lucem, leg. JG.

Gatunek nowy dla Górnego Śląska.

***Anthicus flavipes flavipes* (PANZER, 1796)**

Śląsk Górny: Brynek [CA39], 21.06.2013, 2 exx., leg. HS; Borowa Wieś [CA47], 27.07.2006, ad lucem; Grabówka [CA07], 21.07.1998, ad lucem; 25.04.2010; 29.05.2010, 2 exx., leg. JG; 14.07.2010, 2 exx., leg. HS.

***Anthicus sellatus* (PANZER, 1796)**

Śląsk Górny: Brynek [CA39], 20.06.2013, ad lucem, leg. HS; 22.07.2006, ad lucem; Grabówka [CA07], 21.07.1998, ad lucem, leg. JG.

***Mecynotarsus serricornis* (PANZER, 1796)**

Śląsk Górny: Grabówka [CA07], 18.04.2010, 2 exx., leg. NG; 25.04.2010, 2 exx., leg. JG; 29.05.2010, 90 exx.; 3.04.2011, 10 exx., leg. NG et JG.

Bardzo rzadki gatunek, z Górnego Śląska wykazywany tylko raz w XIX w. (ROGER 1856). Liczna populacja została znaleziona na terenie piaskowni. Owady łowiono najczęściej na litym piasku z dala od kępkowo rosnących traw, wśród kępek tylko pojedyncze okazy. Areal występowania przestrzennie bardzo ograniczony, gatunek łatwy do przeoczenia z uwagi na wymiar, barwę i sposób poruszania się. Umieszczony na Czerwonej liście chrząszczy (Coleoptera) województwa śląskiego z kategorią DD (GREŃ *et al.* 2012).

***Stricticollis tobias* (MARSEUL, 1879)**

***Śląsk Górny:** Brynek [CA39], 20.08.2012, leg. HS; Grabówka [CA07], 21.07.1998, ad lucem; Ruda Śląska, „Nowy Świat” [CA47], 26.07.2006; 11-12.09.2006, 3 exx., leg. JG.

Gatunek niedawno wykazany z Polski, znany tylko z trzech krain (BARŁOZEK *et al.* 2011). Nowy dla krainy.

Cerambycidae, LATREILLE, 1802***Exocentrus punctipennis*** MULSANT et GUILLEBEAU, 1856

***Śląsk Górny**: Rudy Raciborskie [CA16], 06-07.2005-2007, duża seria okazów, cult., leg. JG. Wyhodowany z gałęzi wiązu pobranych w połowie czerwca ze sterty przygotowanej na opał. Gatunek nowy dla krainy.

Chrysomelidae, LATREILLE, 1802***Bruchidius cf. varius*** (A.G. OLIVIER, 1795)

***Śląsk Górny**: Brynek [CA39], 8.08.2013, leg. HS; Góra Świętej Anny [BA99], 29.07.2002; Ruda Śląska-Halemba, osadniki [CA46], 23.05.1995, 9 exx.; Ruda Śląska, Lasy Borowskie [CA47], 29.08.2004, liczny; Ruda Śląska-Wirek [CA47], (kilka stanowisk), 3.06.1996, 3 exx.; 3.06.1998; 3.06.2011, 6 exx.; 27.08.2011, leg. JG.

Część okazów odłowiono przy świetle. Gatunek o niewyjaśnionym statusie. Wykazany z Dolnego Śląska jako *Bruchidius martinezi* (ALLARD, 1868) (BOROWIEC 1994), a następnie z Beskidu Wschodniego (RUTA *et al.* 2005) i Sudetów Zachodnich (NIEDOJAD 2013).

Nowy dla krainy.

Bruchus brachialis FAHRAEUS, 1839

***Śląsk Górny**: Strzyżowice [CA68], 14.06.2004, 5 exx., leg. JG.

Odłowiony w czerpak na stanowisku kserotermicznym. Gatunek będący w ekspansji. Do końca XX w. znany z jednego stanowiska w Cieszynie (WANKA 1927), obecnie znany już z sześciu krain (RUTA *et al.* 2005; NIEDOJAD 2013). Nowy dla krainy, umieszczony na Czerwonej liście zwierząt ginących i zagrożonych w Polsce z kategorią DD (PAWŁOWSKI *et al.* 2002).

Oomorplus concolor (STURM, 1807)

***Śląsk Górny**: Czarnocin [CA09], 26.05.2005, leg. JG.

***Wyżyna Krakowsko-Wieluńska**: rez. „Smoleń” [DA08], 15.07.1997, leg. HS.

Gatunek nowy dla wymienionych krain. Umieszczony na Czerwonej liście chrząszczy (Coleoptera) województwa śląskiego z kategorią DD (GREŃ *et al.* 2012).

Oulema tristis (HERBST, 1786)

***Śląsk Górny**: Grabówka [CA07], 14.07.2010, leg. JG.

Gatunek nowy dla krainy.

Curculionidae, LATREILLE, 1802***Gasterocercus depressirostris*** (FABRICIUS, 1792)

Śląsk Górny: Brynek, park [CA39], 8.08.2013, ad lucem, leg. HS.

Gatunek kojarzony z lasami pierwotnymi i starymi parkami. Z Górnego Śląska wykazany tylko jeden raz w połowie XIX w. (KELCH 1852). Gatunek umieszczony w Polskiej czerwonej księdze zwierząt z kategorią EN (GŁOWACIŃSKI & NOWACKI 2004), na Czerwonej liście zwierząt ginących i zagrożonych w Polsce z kategorią EN (PAWŁOWSKI *et al.* 2002) oraz Czerwonej liście chrząszczy (Coleoptera) województwa śląskiego z kategorią RE? (GREŃ *et al.* 2012).

Lymantor aceris aceris (LINDEMANN, 1875)

Śląsk Górny: Brynek [CA39], 29.07.2013, ad lucem, leg. HS; Ruda Śląska, „Las Alina” [CA47], 19-23.05.2006, 2 exx., leg. JG.

Okazy z Rudy Śląskiej zostały znalezione w pułapce feromonowej na *Ips typographus* (L.) w drzewostanie mieszanym. Z Górnego Śląska był wykazany tylko jeden raz (GRZYWOCZ 1996). Gatunek umieszczony na Czerwonej liście zwierząt ginących i zagrożonych w Polsce z kategorią LC (PAWŁOWSKI *et al.* 2002) oraz Czerwonej liście chrząszczy (Coleoptera) województwa śląskiego z kategorią LC (GREŃ *et al.* 2012).

Lymantor coryli (PERRIS, 1855)

Śląsk Górny: Brynek [CA39], 2.08.2013, ad lucem, leg. HS.

Z Górnego Śląska znany tylko z Ziemięcic (MOKRZYCKI *et al.* 2011).

Pityophthorus morosovi SPESIVTSEV, 1926

Śląsk Górny: Borowa Wieś [CA46], 14.05.2006; Góra Świętej Anny [BA99], 29.07.2002, ad lucem; Jamna [CA56], 24.04.2000, 3 exx.; Ligota Dolna [BA99], 3.05.2006; Ruda Śląska, Lasy Halembskie [CA46], 30.05.2004, 4 exx., leg. JG.

Z Górnego Śląska był wykazany tylko jeden raz (GREŃ 2003).

Romualdius angustisetulus (N. HANSEN, 1915)

Śląsk Górny: Ruda Śląska-Bielszowice [CA47], 3.06.2004, 2 exx.; 28.09.2004, 78 exx., leg. JG.

Łowiony w czerpak wieczorem na pd. stoku zrehabilitowanej, zarastającej hałdy. O wiele pospolitszego *R. bifoveolatus* (BECK, 1817) odłowiono tylko dwa okazy (28.09). Warto dodać, iż na tym stanowisku masowo występuje inny kserotermofilny gatunek ryjkowca – *Eusomus ovulum* GERMAR, 1824. Gatunek umieszczony na Czerwonej liście chrząszczy (Coleoptera) województwa śląskiego z kategorią LC (GREŃ *et al.* 2012).

Xylosandrus germanus (BLANDFORD, 1894)

Śląsk Górny: Babice [CA06], 23.06.2011, leg. JG.

WYKAZ GATUNKÓW ZAWLEKANYCH

Dermestidae, LATREILLE, 1804

Attagenus smirnovi ZHANTIEV, 1973

Śląsk Górny: Mysłowice-Ćmok [CA66], 10.01.2010, 2 exx., leg. AL, coll. HS.

Gatunek inwazyjny, którego pierwotną ojczyzną są kraje Afryki równikowej. W Polsce stwierdzony po raz pierwszy w 2000 roku. Od tego czasu wielokrotnie stwierdzany w instytucjach muzealnych i mieszkaniach prywatnych.

Trogoderma angustum (SOLIER, 1849)

Śląsk Górny: Bytom [CA57], 08.2006, kilkadziesiąt okazów, leg. JG.

Przez krótki okres czasu populacja tego gatunku utrzymywała się w budynku Muzeum Górnego Śląskiego.

Reesa vespulae (MILLIRON, 1939)

Śląsk Górny: Mysłowice-Ćmok [CA66], 10.01.2011, 2 exx. (okazy martwe), leg. AL, coll. HS.

Gatunek związany głównie z kolekcjami przyrodniczymi. W Polsce stwierdzony po raz pierwszy w Poznaniu w 2006 roku, później wykazany jeszcze z Torunia, Izabelina oraz Krakowa (WOJAS 2012).

Bostrichidae, LATREILLE, 1802***Lyctus africanus*** LESNE, 1907

Śląsk Górny: Żory, Muzeum Miejskie [CA34], 12.2005, 4 exx., cult., leg. M. Buchalik, coll. HS.

Minthea squamigera PASCOE, 1866

Śląsk Górny: Żory, Muzeum Miejskie [CA34], 12.2005, 6 exx., cult., leg. M. Buchalik, coll. HS.

Obydwa gatunki zostały wyhodowane z drewnianych masek rytualnych sprowadzonych z Afryki centralnej. W przypadku *M. squamigera* PASC. jest to pierwsze stwierdzenie w Polsce.

Silvanidae, KIRBY, 1837***Oryzaephilus mercator*** FAUVEL, 1889

Śląsk Górny: Mysłowice-Ćmok [CA66], 11.11.2009, 13 exx., leg. AL, coll. HS.

Gatunek do tej pory kojarzony z produktami żywnościowymi, przez Adama Larysza był odłowiony wśród rozpinadeł z motylami.

WYKAZ STANOWISK

Babice [CA06], gm. Nędza
 Baranowice [CA34], gm. Żory
 Borowa Wieś [CA46], gm. Mikołów
 Boruszowice [CA49], gm. Tworóg
 Brada, Góra Wawrzyńca [CA45,46], gm. Łaziska Górne
 Brenna [CA50], gm.
 Brynek [CA39], gm. Tworóg
 Brynek, park [CA39], gm. Tworóg
 Brzękowiec-Wał [CA68], gm. Psary
 Bukowno [CA96], gm.
 Bytom [CA57], gm.
 Bytom-Szombierki [CA47], gm. Bytom
 Cieszowa [CB41], gm. Koszęcin
 Czarnocin [CA09], gm. Leśnica
 Droniowice [CB41], gm. Kochanowice
 Gawłów [CB67], gm. Rzęśnia
 Głogówek [YR08], gm.
 Góra Świętej Anny [BA99], gm. Leśnica
 góra Tuł [CA30], gm. Goleiszów
 Grabówka [CA07], gm. Bierawa
 Jamna [CA56], gm. Mikołów
 Jastarnia [CF46], gm.
 Kamienica [CB51], gm. Woźniki
 Katowice [CA57], gm.
 Kietrz [BA84], gm.
 Kietrz, Gipsowa Góra [BA84], gm. Kietrz
 Kochłowice [CA56], gm. Ruda Śląska
 Kończyce [CA47], gm. Zabrze

Koszęcin [CB40], gm.
Las Murckowski [CA66], gm. Katowice
Ligota Dolna [BA99], gm. Strzelce Opolskie
Miedary [CA39], gm. Zbrostawice
Międzyzdroje [VV67], gm.
Mikołeska [CB40], gm. Tworóg
Mikołów-Mokre [CA46], gm. Mikołów
Mikołów-Mokre, Fiolkowa Góra [CA46], gm. Mikołów
Mikołów-Mokre, park [CA46], gm. Mikołów
Mysłowice-Ćmok [CA66], gm. Mysłowice
Olszowa [CA09], gm. Ujazd
Ornontowice [CA46], gm.
Paniowy [CA46], gm. Mikołów
Połomia [CA39], gm. Tworóg
Poznań, cytadela [XU30], gm. Poznań
Pusta Kuźnica [CB30], gm. Lubliniec
Rabe [EV86], gm. Baligród
Reta Śmilowicka [CA46], gm. Mikołów
rez. „Smoleń” [DA08], gm. Pilica
rez. Las Murckowski [CA66], gm. Katowice
rez. Łęczczok [CA05], gm. Nędza
rez. Segiet [CA48], gm. Bytom
Rozewie [CF27], gm. Władysławowo
Ruda Śląska - „Nowy Świat” [CA47], gm. Ruda Śląska
Ruda Śląska, „Las Alina” [CA47], gm. Ruda Śląska
Ruda Śląska, Lasy Bielszowskie [CA47], gm. Ruda Śląska
Ruda Śląska, Lasy Borowskie [CA47], gm. Ruda Śląska
Ruda Śląska, Lasy Halembskie [CA46], gm. Ruda Śląska
Ruda Śląska-Bielszowice [CA47], gm. Ruda Śląska
Ruda Śląska-Bykowina [CA47], gm. Ruda Śląska
Ruda Śląska-Halemba, osadniki [CA46], gm. Ruda Śląska
Ruda Śląska-Wirek [CA47], gm. Ruda Śląska
Rudy Raciborskie [CA16], gm. Kuźnia Raciborska
Segiet [CA38, 48], gm. Bytom
Skowronno [DA69], gm. Pińczów
Stare Tarnowice [CA48], gm. Tarnowskie Góry
Strzyżowice [CA68], gm. Psary
Szczedrzyk [BB92], gm. Ozimek
Tworóg [CB30], gm.
Ustronie Morskie [WA40], gm.
Ustroń [CA41], gm.
Wierzchowie [DA16], gm. Wielka Wieś
Wisła-Czarne [CV59], gm. Wisła
Wisła-Oblaziec [CA40], gm. Wisła
Wola Kalinowska [DA16], gm. Sułszowa
Zwierzyniec [CB44], gm. Opatów
Żory, Muzeum Miejskie [CA34], gm.
Żyrowa [BA99], gm. Zdzieszowice

PIŚMIENNICTWO

- BARŁOŻEK T., GAWROŃSKI R., KOMOSIŃSKI K., KONWERSKI S., MATUSIAK R., MIŁKOWSKI M., RUTA R. 2011. Nowe stanowiska Anthicidae (Coleoptera: Tenebrionoidea) w Polsce. Wiadomości entomologiczne 30: 159–169.
- BOROWIEC L. 1994. Strąkowce (Coleoptera, Bruchidae) nowe i rzadkie dla fauny Polski. Wiadomości entomologiczne 13: 257–258.
- BOROWSKI J. 2007. Waloryzacja drzewostanów Gór Świętokrzyskich przy wykorzystaniu mycetobiontycznych chrząszczy grzybów nadrzewnych, In: BOROWSKI J., MAZUR S. (Eds.). Waloryzacja ekosystemów leśnych Gór Świętokrzyskich metodą zooindykacyjną, SGGW, Warszawa.
- BOROWSKI J., BYK A., MAZUR S., MOKRZYCKI T., RUTKIEWICZ A. 2013. Waloryzacja ekosystemów leśnych Leśnego Kompleksu Promocyjnego „Lasy Spalsko-Rogowskie” w oparciu o mycetobiontyczne chrząszcze grzybów nadrzewnych. Studia i Materiały CEPL w Rogowie. R. 15. Zeszyt 35/2 : 175–196.
- BUNALS KI M., KONWERSKI S., PRZEWOŹNY M., RUTA R. 2011. Nowe dane o rozmieszczeniu chrząszczy z rodziny czarnuchowatych (Coleoptera: Tenebrionidae) na Nizinie Wielkopolsko-Kujawskiej. Część 3: Tenebrioninae. Wiadomości entomologiczne 30: 211–222.
- BURAKOWSKI B., MROCZKOWSKI M., STEFAŃSKA J. 1986. Chrząszcze. Coleoptera, Cucujoidea część 2. Katalog Fauny Polski, Warszawa, 23(13): 1–278.
- BYK A. 2007. Waloryzacja lasów Gór Świętokrzyskich na podstawie struktury zgrupowań chrząszczy saproksylicznych. In: BOROWSKI J., MAZUR S. (Eds.). Waloryzacja ekosystemów leśnych Gór Świętokrzyskich metodą zooindykacyjną, SGGW, Warszawa.
- BYK, A., MOKRZYCKI T., PERLIŃSKI S., RUTKIEWICZ A. 2006. Saproxylic beetles - in the monitoring of anthropogenic transformations of Białowieża Primeval Forest. In: SZUJECKI A. (Ed.) Zooindicationbased monitoring of anthropogenic transformations in Białowieża Primeval Forest. Warsaw Agricultural University Press, Warsaw, 325–397.
- GŁOWACIŃSKI Z., NOWACKI J. (eds.). 2004. Polska czerwona księga zwierząt – bezkręgowce. IOP PAN, AR Poznań. Kraków-Poznań, 447 pp.
- GREŃ C. 2003. Pierwsze stanowisko *Pityophthorus morosovi* SPASSITSEV, 1926 (Coleoptera: Scolytidae) i *Ernobius longicornis* (STURM, 1837) na Górnym Śląsku (Coleoptera: Anobidae). Acta entomologica silesiana 9-10: 85–86.
- GREŃ C., KRÓLIK R., SZOLTYS H. 2012. Czerwona lista chrząszczy (Coleoptera) województwa śląskiego. In: PARUSEL J.B. (Ed.). *Raporty Opinie* 6. Strategia ochrony przyrody województwa śląskiego do roku 2030. Raport o stanie przyrody województwa śląskiego 4. Centrum Dziedzictwa Przyrody Górnego Śląska, Katowice: 37–70.
- GRZYWOCZ J. 1996. *Lymantor aceris* (LINDEMANN, 1875) nowy dla fauny Śląska gatunek kornika (Coleoptera: Scolytidae). Acta entomologica silesiana 4: 24.
- GRZYWOCZ J., SZOLTYS H. 1997. Materiały do poznania koleopterofauny Górnego Śląska (Coleoptera). Acta entomologica silesiana 4: 14–18.
- JALOZYŃSKI P., KONWERSKI S. 2005. Nowe stanowiska chrząszczy z rodzaju *Symbiotes* L. REDTENBACHER, 1849 (Coleoptera: Endomychidae) w zachodniej Polsce. Wiadomości entomologiczne 24: 49.
- KELCH A. 1852. Grundlage zur Kenntnis der Käfer Oberschlesiens etc. (progr. 1846). Erster Nachtrag. In: Zu der öffentlichen Prüfung aller Klassen des Königlichen Gymnasiums zu Ratibor und der Entlassung der Abiturienten den 5. und 6. April adet ergebenst ein das Lehrer-Collegium, Ratibor, 6–19.
- KLEJDYSZ T., BUCHH OLZ L., STRAŻYŃSKI P. 2010. *Trixagus atticus* REITTER, 1921 (Coleoptera; Throscidae) - nowy w faunie Polski gatunek chrząszcza. Wiadomości entomologiczne 29: 259–262.
- KRÓLIK R. 2006. Potwierdzenie występowania w Polsce *Clitostethus arcuatus* (P. ROSSI, 1794) (Coleoptera: Coccinellidae). Wiadomości entomologiczne 25: 126.
- KRÓLIK R., SZAFRANIEC S. 2003. Nowe dane o rozmieszczeniu *Prostomis mandibularis* (FABRICIUS, 1801) w Polsce (Coleoptera: Prostomidae). Acta entomologica silesiana 9–10: 88.
- LÖBL I., SMETANA A. (Eds.). 2003-2013. Catalogue of Palaearctic Coleoptera, Vol. 1–8. Apollo Books, Stenstrup.
- MELKE A., GRZYWOCZ J. 2002. Kusakowate (Coleoptera: Staphylinidae) odłowione w rezerwacie kserotermicznym „Gipsowa Góra” na Górnym Śląsku. Roczniki naukowe Polskiego Towarzystwa Ochrony Przyrody „Salamandra” t. 6., Poznań, 49–56.
- MELKE A., GRZYWOCZ J. 2003. *Carpophilus pilosellus* Motsch uls ky, 1851 (Coleoptera: Nitidulidae) - nowy chrząszcz w polskiej entomofaunie syntropijnej oraz interesujące dane o innych gatunkach tego środowiska. Acta entomologica silesiana 11: 102–105.

- MOKRZYCKI T., HILSZCZAŃSKI J., BOROWSKI J., CIEŚLAK R., MAZUR A., MIŁKOWSKI M., SZOLTYS H. 2011. Faunistic review of Polish Platypodinae and Scolytinae (Coleoptera: Curculionidae). *Polskie pismo entomologiczne* 80: 343–364.
- NIEDOJAD K. 2013. Pierwsze pewne stwierdzenie *Bruchidius bimaculatus* (OLIVIER, 1795) i *Cassida aurora* WEISE, 1907 oraz nowe stanowiska rzadko spotykanych stonkowatych (Coleoptera: Chrysomelidae) na terenie naszego kraju. *Wiadomości entomologiczne* 32: 25–33.
- PAWŁOWSKI J., KUBISZ D., MAZUR M. 2002. Coleoptera. In: GŁOWACIŃSKI Z. (Ed.). Czerwona lista zwierząt ginących i zagrożonych w Polsce. Instytut Ochrony Przyrody PAN, Kraków: 88–110.
- PRZEWOŻNY M. 2011. Rare and interesting beetles (Coleoptera) caught in the Sierakowski Landscape Park. *Badania fizjograficzne, R. II – Seria C – Zoologia (C52)*: 33–45.
- PRZEWOŻNY M. 2013. Chrzaszczki (Coleoptera) okolic Jeziora Maltańskiego w Poznaniu - suplement. *Wiadomości entomologiczne* 32: 34–41.
- ROGER J., 1856. Verzeichniss der bisher in Oberschlesien aufgefundenen Käferarten. *Zeitschrift für Entomologie, Breslau* 10, Coleoptera: 1–132.
- RUTA R., KONWERSKI S., KUBISZ D. 2005. Uwagi o krajowych strąkowcach (Coleoptera: Bruchidae). *Wiadomości entomologiczne* 24: 235–241.
- RUTA R., JALOSZYŃSKI P., SIENKIEWICZ P., KONWERSKI S. 2011. Erotylidae (Insecta, Coleoptera) of Poland – problematic taxa, updated keys and new records. *ZooKeys* 134: 1–13 (2011). DOI: 10.3897/zookeys.134.1673, <http://www.zookeys.org>.
- RUTA R., KONWERSKI S., JALOSZYŃSKI P., MIŁKOWSKI M. 2011b. Nowe stanowiska Malachiinae (Coleoptera: Melyridae) w Polsce. *Wiadomości entomologiczne* 30: 137–148.
- RUTA R., KONWERSKI S., MIŁKOWSKI M., GAWROŃSKI R., KOMOSIŃSKI K., MELKE A., MARCZAK D. 2012. Nowe stanowiska Mycetophagidae (Coleoptera: Tenebrionoidea) w Polsce. *Wiadomości entomologiczne* 31: 274–287.
- SMETANA A. 2013. *Velleius* Leach, 1819 stat. nov., a subgenus of *Quedius* STEPHENS, 1829 (Coleoptera: Staphylinidae: Staphylinini: Quediina). *Studies and Reports. Taxonomical Series* 9(1): 201–206.
- Solodovnikov A. 2012. Staphylinidae. Pp. 454–456. In: ASSING V. & SCHÜLKE M. (Eds.): Freude-Harde-Lohse-Klausnitzer - Die Käfer Mitteleuropas. Band 4. Staphylinidae I. Zweite neubearbeitete Auflage. Spektrum Akademischer Verlag Heidelberg, xii + 560 pp.
- SZOLTYS H. 2009. Saproksyliczne chrząszcze (Coleoptera) rezerwatu przyrody „Ochojec”. In: PARUSEL J. B. (Ed.). Rezerwat przyrody „Ochojec” w Katowicach (Górny Śląsk). Monografia naukowo-dydaktyczna. Centrum Dziedzictwa Przyrody Górnego Śląska. Katowice, 168–170, tab. 508–510.
- WANKA TH. 1927. IV. Beitrag zur Coleopterenfauna von Schlesien. *Wiener Entomologischen Zeitung* 44: 1–32.
- WOJAS T. 2012. Nowe stanowisko *Reesa vespulae* (MILLIRON, 1939) (Coleoptera: Dermestidae) w Polsce. *Wiadomości entomologiczne* 31: 124–125.

Accepted: 10 December 2014; published: 19 December 2014

Licensed under a Creative Commons Attribution License <http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/pl>